Rama IX Art Museum Foundation

SOL-0208-09-1976
B-CAT-2-0126

G

Thawan Duchanee ist unserem Institut seit Jahren verbunden. Eines seiner frühen Ölbilder - fast hätte ich gesagt aus der "blauen Periode" - eine Beschwörungsszene bei den Bergstämmen der Meos, hat einen Ehrenplatz in der Eingangshalle des Instituts gefunden. Im Vorraum zur Bibliothek hängen zwei große Öl- und ein Schwarz-Weiß-Gemälde, mehrere andere im Nebengebäude und in der Workshophalle. Einige Bilder sind Eigentum des Instituts, andere Leihgaben auf Zeit.

Kein Leiter eines Kulturinstituts kann an dem Talent eines Thawan Duchanee achtlos vorbeigehen. Im März 1971 fand Thawans erste, vielbeachtete Ein-Mann-Ausstellung in den Räumen des Deutschen Kulturinstituts statt. Thawans künstlerische Entwicklung war uns Bemühungen um ein "Artist-in-residence"-Stipendium wert. Im Sommer 1974 flog Thawan für sechs Monate nach Deutschland; hier entstanden die Schwarz-Weiß-Federzeichnungen "The Ten Lifes of Bhudda", die den Grundstock dieser Ausstellung bilden.

Ich wünsche der Ausstellung ein gutes Gelingen und darf an dieser Stelle dem British Council für seine Bereitschaft zur Zusammenarbeit danken.

Dr. Anton Regenberg
- Institutsleiter -

Rama IX Art Museum Foundation

มูลนิธิ
หอศิลปะแห่งรัชกาลที่ ๙
RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION

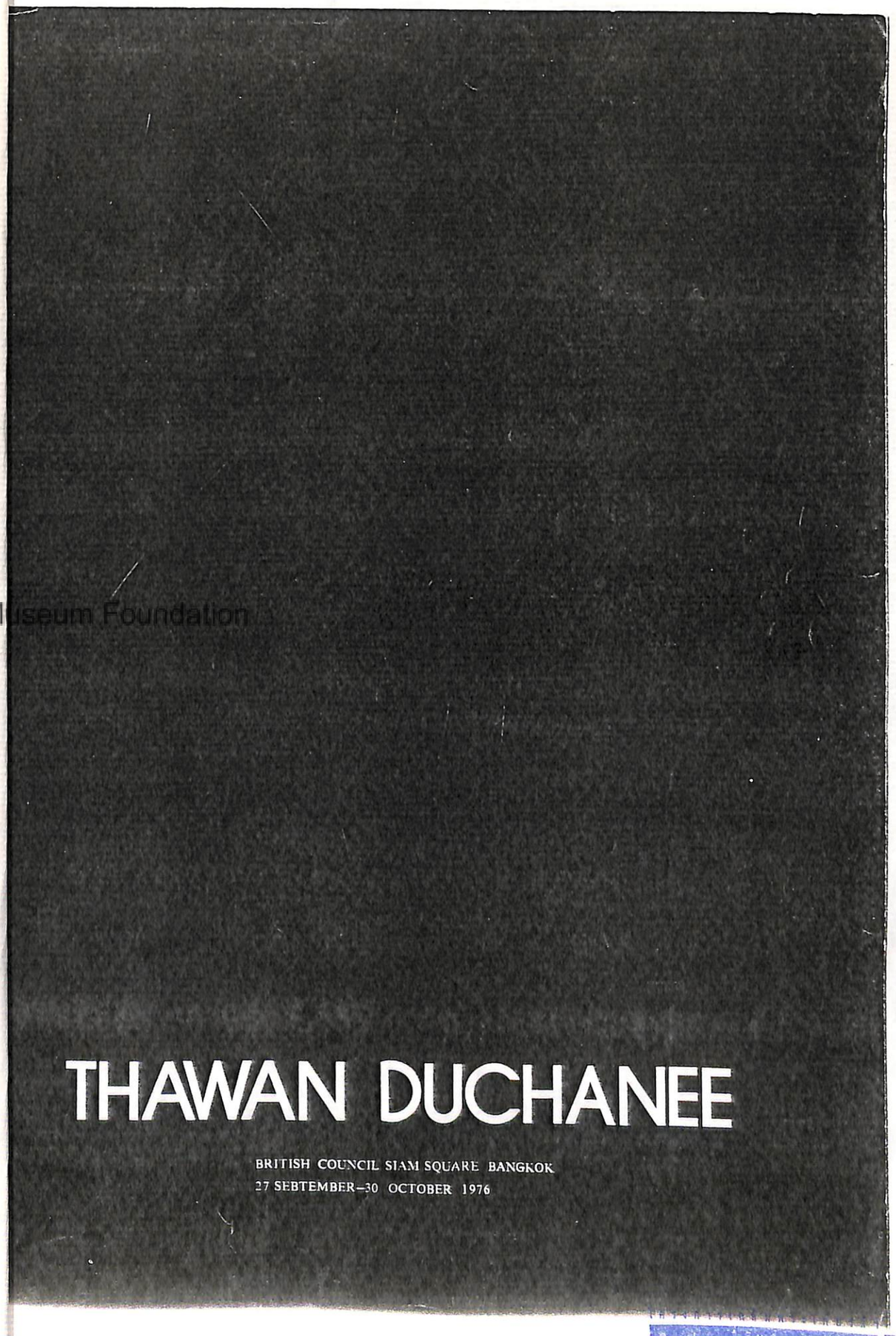

THAWAN DUCHANEE

BRITISH COUNCIL SIAM SQUARE BANGKOK
27 SEBTEMBER–30 OCTOBER 1976

Rama IX Art Museum Foundation

ศิลปะแห่งรัชกาลที่ ๙

ทศชาติ
โดย
ถวัลย์ ดัชนี

การแสดงภาพของถวัลย์ ดัชนี ครั้งนี้เป็นการแสดงภาพในพระพุทธศาสนา เรื่อง ทศชาติ อันเป็นชาดก เกี่ยวกับพระชาติต่าง ๆ ที่พระโพธิสัตว์ได้เสวยมาในโลกนี้ ที่สำคัญ สิบชาติ จนถึงได้บรรลุอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในที่สุด ในพระชาติแต่ละพระชาตินั้น พระโพธิสัตว์ได้ทรงบำเพ็ญพระบารมีอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ในพระชาติที่เสวยเป็นพระเตมีย์ ก็ได้ทรงบำเพ็ญพระเนกขัมบารมีเป็นอย่างยิ่ง ในพระชาติสุวรรณสามก็ทรงบำเพ็ญพระเมตตาบารมีเป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนถึงในพระมหาชาติ คือ พระเวสสันดรก็ได้ทรงบำเพ็ญพระทานบารมีเป็นอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุที่พระบารมีของพระพุทธเจ้านั้นมีอยู่ ๑๐ ทศชาติชาดก จึงถือกันมาว่าเป็นพระชาติที่สำคัญกว่าพระชาติอื่น ๆ เพราะทศชาติชาดกนั้นแสดงถึงพระบารมี ของพระพุทธเจ้าจนครบทศบารมี

ศิลปินไทยตั้งแต่โบราณกาลได้รับความดลบันดาลใจจากทศชาติชาดกนี้ต่อเนื่องกันลงมาโดยตลอด ได้ใช้เป็นทางแสดงออกซึ่งศิลปินของตนทางหนึ่งและทางแสดงออกซึ่งความเลื่อมใสของตนในพระบรมศาสดาและพระธรรมคำสั่งสอนและพระพุทธปฏิปทาของ พระองค์อีกทางหนึ่ง นอกจากนั้นมีศิลปินผู้แสดงออกซึ่งสิ่งเหล่านี้ยังจะต้องเชื่อมั่นว่า พระโพธิสัตว์ได้เสวยพระชาติต่าง ๆ เหล่านี้จนครบ ๑๐ พระชาติตามความเป็นจริง

ภาพเรื่องทศชาติของถวัลย์ ดัชนี นี้ แต่ละภาพแสดงถึงศิลปและความเลื่อมใสของถวัลย์ในเรื่องความมีชาติ มีภพอย่างชัดแจ้งที่สุด แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือภาพเหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อถือของถวัลย์ที่มีอยู่ในตนเองว่าเป็นศิลปินที่นับถือศาสนาพุทธ อันเป็นความเชื่อถือที่แข็งแรงมาก เพราะฉะนั้นเส้นทุกเส้นที่ถวัลย์เขียนลงไป และสีทุกหยดที่ ถวัลย์แต้มลงไป จึงเป็นเส้นและสีที่มีแต่ความแน่นอนปราศจากความสงสัย

เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ที่ได้ดูภาพของถวัลย์ชุดนี้สามารถรู้เห็นประจักษ์แก่ตาตนเองได้ แต่ธรรมของพระพุทธเจ้านั้นเป็นธรรมอันพึงรู้ได้ด้วยตน ถวัลย์ ดัชนี เป็นผู้ที่ดื่มด่ำ ในพระ

Rama IX Art Museum Foundation

ธรรมมากกว่าที่คนทั่วไปจะนึก ภาพของถวัลย์เรื่องทศชาติที่แสดงครั้งนี้ จึงเป็นนิมิตแห่งธรรมที่ถวัลย์รู้ได้ด้วยตน ผู้อื่นจะแลเห็นธรรมที่ถวัลย์รู้ได้ด้วยตนนั่นได้มากน้อยเพียงไรก็ขึ้นอยู่กับบารมีของแต่ละคน จะกำหนดแน่นอนมิได้

แต่จะขอยกตัวอย่างไว้สักภาพหนึ่งคือภาพเรื่องภูริทัศน์ชาดก ซึ่งพระโพธิสัตว์ได้เสวยพระชาติเป็นพระยานาค และทรงบำเพ็ญศีลบารมีอย่างยิ่งยวด ภาพที่ถวัลย์เขียนขึ้นนั้นเป็นภาพงูหรือนาคหลายตัวหรือหลายหัวจับกลุ่มกันแน่น ประกอบกันเป็นกลุ่มก้อนที่มีน้ำหนักไม่มีอาการว่าจะสลายตัวได้ ศีลบารมีก็มีลักษณะและความสมบูรณ์เช่นนั้น

การเขียนแนะนำหรือวิจารณ์ภาพของถวัลย์ต่อไปในที่นี้ดูออกจะเหลือเฟือ และไม่จำเป็น ใคร่ขอบอกแต่เพียงว่า ถวัลย์ ดัชนี ได้พิสูจน์ตัวของเขาเองให้ปรากฏชัดขึ้น ทุกวันว่าเป็นศิลปินคนเดียวของไทย ซึ่งมีคุณค่าระหว่างประเทศหรือคุณค่าแห่งโลก การชมภาพของถวัลย์จึงจะต้องละไว้ให้เป็นประสบการณ์ของแต่ละคน ซึ่งคำแนะนำชี้แจงที่มากไป มีแต่จะทำให้พิ่นเผือเท่านั้น

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

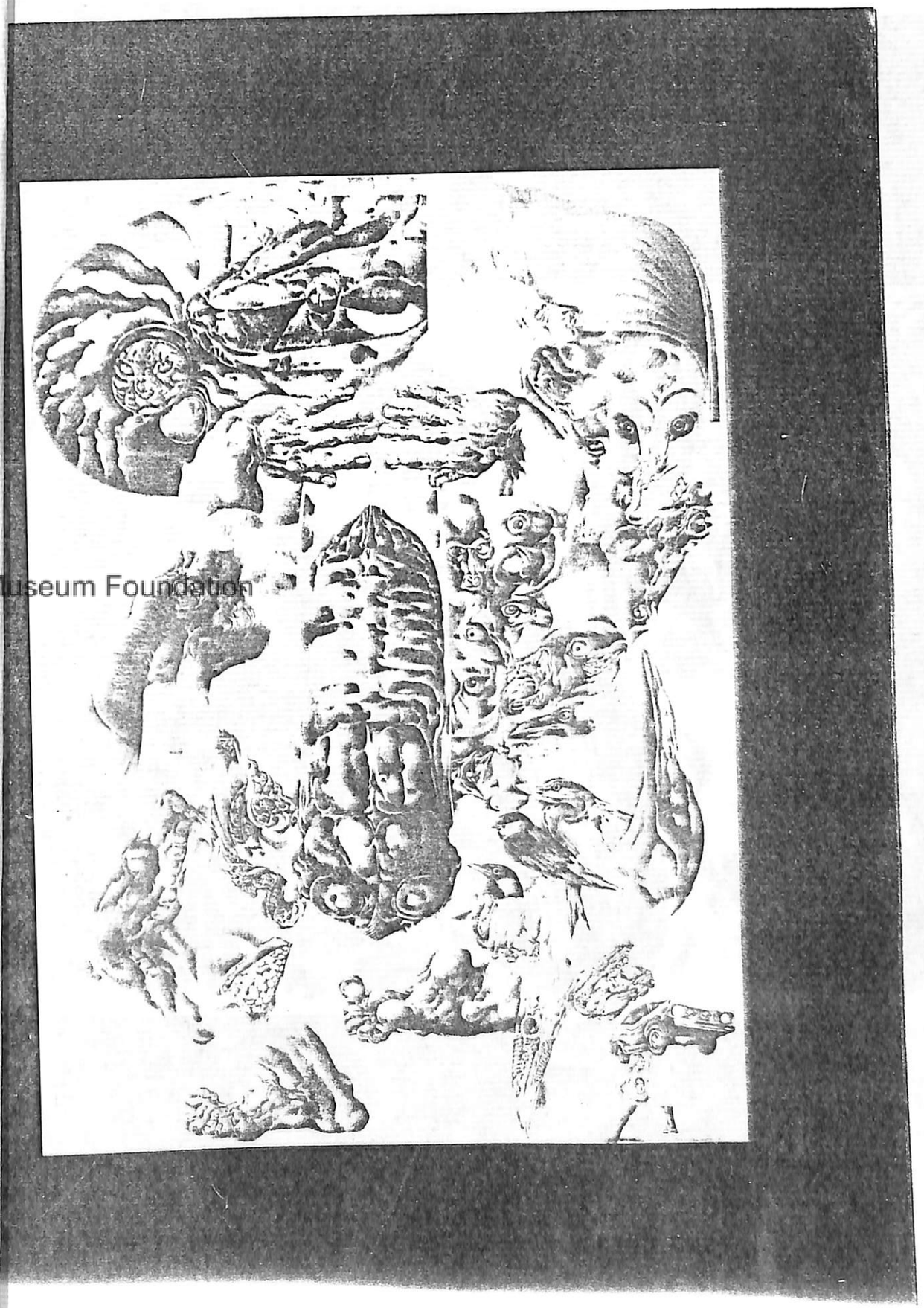

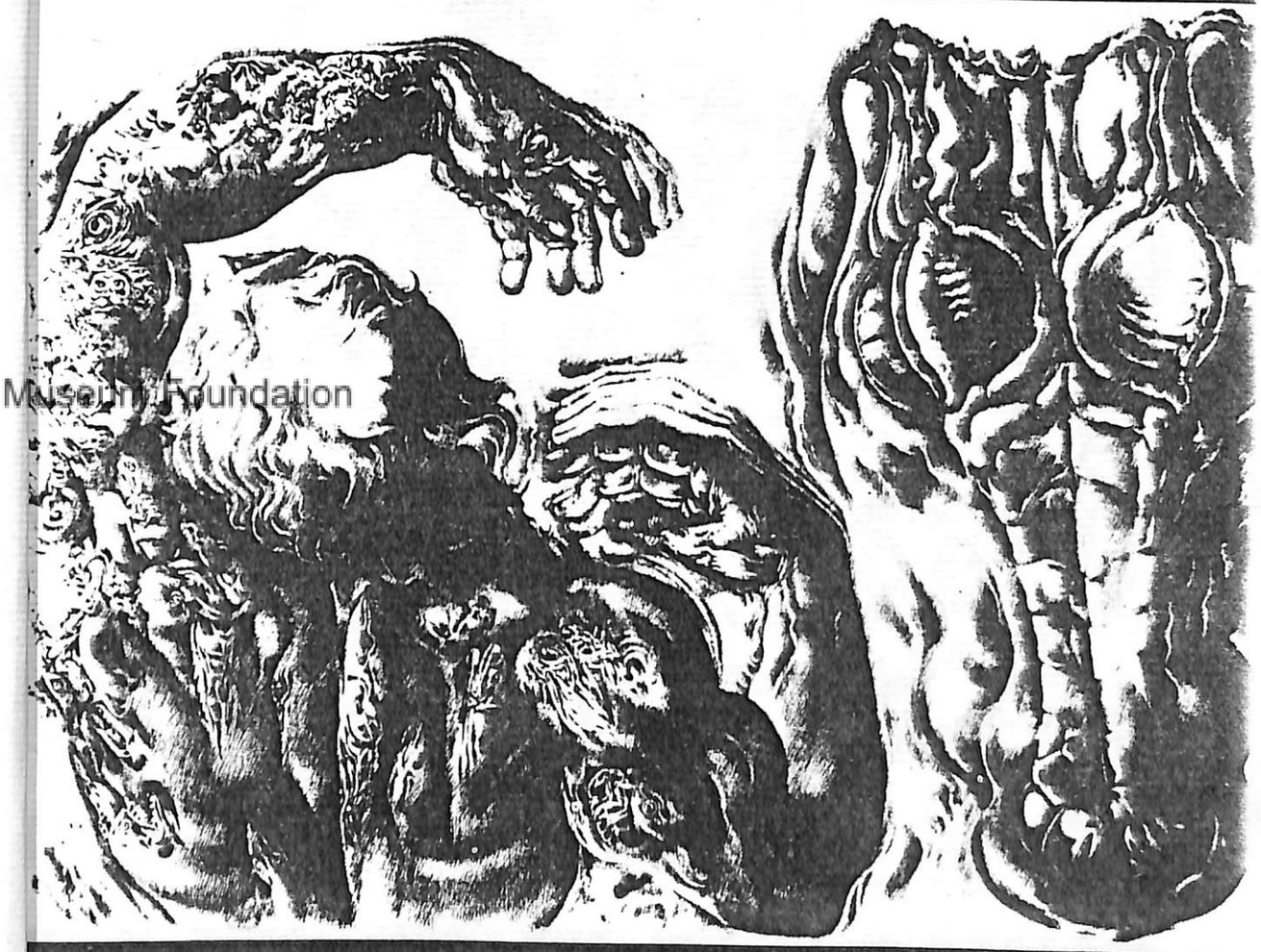

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

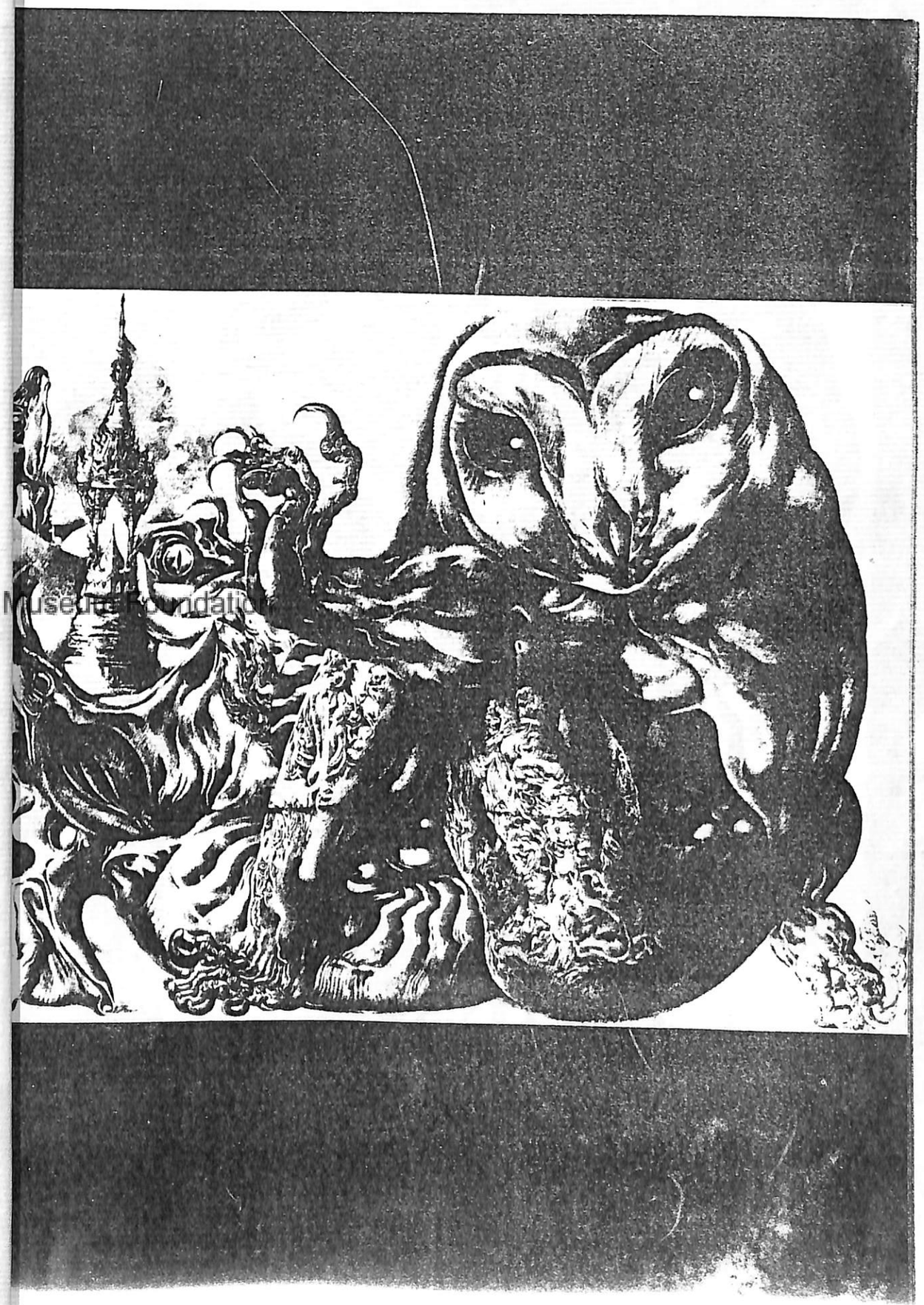

Rama IX Art Museum Foundation